



Protokół
kontroli doraźnej przeprowadzonej
w Urzędzie Gminy Pacanów

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Urząd Gminy Pacanów; ul. Rynek 15, 28-133 Pacanów; tel. 41 376 54 03, 41 376 52 88, 41 376 54 61, fax: 41 376 59 80, e-mail: ug@pacanow.pl. NIP: 655-17-90-515, REGON: 291010547. Wójtem Gminy Pacanów jest Pan Wiesław Skop.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach: Grzegorz Trapcia – Wojewódzki Koordynator realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, inspektor wojewódzki Wieloosobowego Stanowiska ds. Analiz i Nadzoru nad SAC, kierujący zespołem kontrolnym oraz Michał Siwierski – starszy inspektor wojewódzki, Koordynator Wieloosobowego Stanowiska ds. Analiz i Nadzoru nad SAC na podstawie art. 7 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz. U. z 2005 r., Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.) oraz Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie z dnia 3 czerwca 2011 r. (Dz. U. Nr 126, poz. 718) oraz odpowiednio upoważnień Nr 802/2013 i 801/2013 wydanych z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Panią Renatę Murawską.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniu 17 września 2013 roku.
Dokonano wpisu do Książki kontroli Urzędu Gminy pod pozycją nr 10.

IV. Określenie przedmiotu i zakresu kontroli oraz okresu objętego kontrolą:

Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Pacanów ze szczególnym uwzględnieniem prowadzonej procedury Niebieska Karta w związku ze skargą [REDAKTED]

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2013 r. do dnia kontroli.

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Organizacja i funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego

Zespół Interdyscyplinarny działający w gminie Pacanów został powołany ZARZĄDZENIEM Nr 19/2012 WÓJTA GMINY PACANÓW Z DNIA 13.02.2012 ROKU w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego (zał. Nr 1). W skład Zespołu weszło piętnastu przedstawicieli służb wymienionych w art. 9a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Najszerzej reprezentowaną grupą zawodową w Zespole są przedstawiciele oświaty (5 osób) oraz pomocy społecznej (4 osoby). Załącznik do w/w Zarządzenia stanowi REGULAMIN PRACY GMINNEGO ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO DS. PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE PACANÓW. W § 4 pkt. 3 i 4 Regulaminu możliwość tworzenia grup roboczych została ograniczona jedynie do członków powołanych w skład Zespołu Interdyscyplinarnego.

Główne zadanie grup roboczych powinno polegać na opracowaniu i realizacji planu pomocy w indywidualnych przypadkach oraz monitorowaniu sytuacji rodzin dotkniętych lub zagrożonych przemocą. Skuteczną pomoc rodzinom dotkniętym przemocą w rodzinie mogą świadczyć profesjonaliści realizujący zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w najbliższym otoczeniu osób i rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie. Decyzję dotyczącą składu Grupy Roboczej powinno podejmować się w zależności od potrzeb, dostosowując jej skład do indywidualnych przypadków, zważając w szczególności na sytuację osób doznających przemocy w rodzinie i mając na względzie art. 9a ust. 12, z którego treści wynika możliwość powoływania do grup roboczych przedstawicieli innych podmiotów, specjalistów w dziedzinie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Mogą to więc być np. osoby z instytucji nie wymienionych w art. 9a ust. 3, a takie, które w danym indywidualnym przypadku potrafią nieść skuteczną pomoc.

Ponadto Zespół działa w oparciu o UCHWAŁĘ NR XVIII/110/11 RADY GMINY PACANÓW z dnia 25.XI.2011 r. w sprawie powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w gminie Pacanów oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania (zał. Nr 2). Również ta uchwała zawiera zapis informujący, iż skład grup roboczych ustala Przewodniczący Zespołu spośród członków Zespołu Interdyscyplinarnego.

Zgodnie z § 3.3 w/w uchwały w celu powołania grupy roboczej Przewodniczący Zespołu zwraca się do członków Zespołu Interdyscyplinarnego o wskazanie osób, które będą bezpośrednio zaangażowane w rozwiązanie problemu danej rodziny w ramach grupy roboczej. Takie działanie może znacząco komplikować i wydłużać procedurę, a co najważniejsze nie pozwalać niezwłocznie reagować na zjawisko przemocy w rodzinie. Zgodnie z § 8 ust. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245), Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego po otrzymaniu formularza „Niebieska Karta – A” niezwłocznie, nie później niż w ciągu 3 dni od dnia jego otrzymania, przekazuje go Członkom Zespołu Interdyscyplinarnego lub Grupy Roboczej. W praktyce powinno to oznaczać, że Przewodniczący Zespołu, po dokonaniu analizy informacji zawartych w formularzu „Niebieska Karta – A”, podejmuje decyzję o tym, czy sytuacją danej rodziny będzie zajmował się cały Zespół czy też Grupa Robocza, którą powołuje.

W takim przypadku dokumentacja dotycząca danej rodziny powinna zostać przekazana przez Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego jedynie do Członków Grupy Roboczej.

Należy zwrócić uwagę, iż Zespół Interdyscyplinarny nie przestrzega zapisów Uchwały Rady Gminy. Grupy robocze powoływane są bez posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego, a w ich skład wchodzi także osoby niepowołane w skład Zespołu np. Kierownik GOPS.

Zgodnie z art. 9a pkt. 7 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz §2.5 *Posiedzenia zespołu interdyscyplinarnego odbywają się w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na trzy miesiące.* Zespół Interdyscyplinarny Gminy Pacanów nie spełnił w/w obowiązku ustawowego. Zespół spotkał się w roku 2013 tylko jeden raz w dniu 18 lipca, a poprzednie spotkanie miało miejsce 12 października 2012 r. Pomiedzy dwoma ostatnimi spotkaniami Zespołu minęło więc aż 9 miesięcy. Osobą odpowiedzialną za zaniechanie obowiązku ustawowego jest Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego Pan Krzysztof Naporowski, który w tym czasie nie podejmował inicjatywy zwoływania posiedzeń Zespołu. Ponadto w spotkaniu wzięło udział jedynie siedmiu z powołanych piętnastu członków Zespołu. W aktach Zespołu Interdyscyplinarnego brak było dokumentów potwierdzających usprawiedliwienie nieobecności członków Zespołu na jego posiedzeniu, a Przewodniczący Zespołu nie występował do zwierzchników służbowych o wyjaśnienie nieobecności i wyciągnięcie ewentualnych konsekwencji służbowych.

Sposób funkcjonowania grup roboczych oraz prowadzenia procedury Niebieskie Karty

W roku 2013 do Zespołu Interdyscyplinarnego w Pacanowie wpłynęło 9 Niebieskich Kart. Na potrzeby dokonania analizy sposobu prowadzenia procedury Niebieskie Karty przez Zespół i Grupy Robocze wybrano akta sześciu procedur Niebieskie Karty prowadzonych w okresie objętym kontrolą, na podstawie których ustalono:

1. Brak daty i podpisu Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego potwierdzających wpływ Niebieskiej Karty A do Zespołu: NK „A” sporządzona przez pracownika GOPS w dniu 26.04.2013 r.; NK „A” sporządzona przez policję sygn. K-II-1176/13 (zał. Nr 3); NK „A” sporządzona przez policję sygn. K-II-1172/13; NK „A” sporządzona przez policję sygn. K-II-DR-/243/13;
2. Osobom doznającym i stosującym przemoc proponowano, bądź organizowano, spotkania z psychologiem;
3. Zgodnie z § 17.2 *Spotkania z osobami, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie, oraz osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, nie mogą być organizowane w tym samym miejscu i czasie.* Grupy robocze działające przy Zespole interdyscyplinarnym wzywały osobę doznającą przemocy, świadka przemocy oraz osobę stosującą przemoc na spotkanie w tym samym miejscu i czasie [NK „A” sygn.. K-II-1176/13(zał. Nr 3)], bądź w godzinach bezpośrednio po sobie następujących (NK „A” sygn. K-II-868/13).
4. Zgodnie z §10.1 Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie procedury „Niebieskie Karty” *wszystkie działania są dokumentowane.* W aktach procedur prowadzonych przez Zespół Interdyscyplinarny w Pacanowie brak było dokumentacji prowadzonego monitoringu: NK „A” z 26.04.2013 r., NK „A” sygn. K-II-1176/13 (zał. Nr 3); NK „A” sygn.. K-II-868/13;
5. Zaproszenia osób doznających przemocy oraz wezwania osób stosujących przemoc w rodzinie na posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego, zamiast Przewodniczącego Zespołu, podpisuje Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy



Spółecznej nie będący nawet członkiem Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Pacanów;

6. Procedury Niebieskie Karty urywają się na różnych etapach. W dokumentacji brak jest dowodów na podejmowanie jakichkolwiek działań w stosunku do rodzin objętych procedurą:
 - a) NK „A” sporządzona przez GOPS 26.04.2013 r. Grupa robocza podejmowała działania do momentu uzyskania rozvodu i opuszczenia terenu gminy przez osobę doznającą przemocy. Zespół Interdyscyplinarny podjął słuszne działania informując nową gminę osoby doświadczającej przemocy o prowadzonej procedurze. 8 sierpnia Zespół Interdyscyplinarny w Pacanowie otrzymał informację zwrotną z tamtejszej gminy, iż osoba doznająca przemocy wróciła na teren gminy Pacanów. Od tamtego czasu nie podjęto żadnych działań zmierzających do ustalenia sytuacji rodzinnej osoby doznającej przemocy mimo, iż procedura nie została zamknięta;
 - b) NK „A” sygn. K-II-1176/13 (zał. Nr 3) – po wypełnieniu Niebieskich Kart C i D w dniu 12 lipca, zespół nie podejmował żadnych działań w stosunku do rodziny;
 - c) NK „A” sygn. K-II-868/13 – po wypełnieniu Niebieskich Kart C i D w dniu 20 czerwca, zespół nie podejmował żadnych działań w stosunku do rodziny, nie prowadził nawet monitoringu wynikającego z opracowanego planu pomocy;
 - d) NK „A” sygn. K-II-1172/13 – po zapoznaniu się na posiedzeniu grupy roboczej w dniu 18 lipca, z jedną notatką służbową z monitoringu prowadzonego w rodzinie przez policjanta zespół nie podjął żadnych działań w stosunku do rodziny.
 - e) NK „A” sygn. K-II-DR-/243/13 – po ostatnim z trzech posiedzeń posiedzeniu grupy roboczej w dniu 14.03.2013 sprawa „urywa się”, bez podjęcia żadnych dalszych działań w stosunku do rodziny.

Biorąc powyższe pod uwagę należy stwierdzić, iż Zespół Interdyscyplinarny w gminie Pacanów oraz powołane przez niego grupy robocze nie realizowały w sposób właściwy procedury Niebieskie Karty. Osobą odpowiedzialną za niewłaściwe funkcjonowanie Zespołu jest zdaniem zespołu kontrolnego jego Przewodniczący, który nie angażuje się w jego prace. Do kompetencji Przewodniczącego należy między innymi wstępna ocena wpływających do Zespołu Interdyscyplinarnego Niebieskich Kart i podjęcie decyzji czy dana sprawa będzie rozpatrywana przez cały Zespół, czy grupę roboczą. Przewodniczący nie potwierdzał swym podpisem daty wpłynięcia Niebieskich Kart „A”, co budzi wątpliwości zespołu kontrolnego czy w ogóle zapoznał się z treścią tych dokumentów. Przewodniczący nie zwoływał spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego w terminach określonych w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Podstawową rolą Przewodniczącego jest także koordynowanie i kontrola jakości prac grup roboczych działających w ramach zespołu interdyscyplinarnego. Zdaniem zespołu kontrolnego Pan Krzysztof Naporowski nie wywiązuje się z tego zadania: brak jest jego podpisu pod sporządzanymi przez grupy robocze Niebieskimi Kartami „C” i „D”, które zawierają m. in. plan pomocy; nie podejmował też żadnych działań zmierzających do skompletowania dokumentacji w prowadzonych sprawach (brak dokumentacji monitoringu). Nie mobilizował członków grup roboczych do podejmowania działań wobec rodzin dotkniętych zjawiskiem

przemocy w rodzinie – prowadzone procedury „urywają się” i przez kilka kolejnych miesięcy nie są prowadzone, nie wiadomo też co dzieje się w rodzinach objętych tymi procedurami. Ponadto Przewodniczący nie reprezentuje Zespołu Interdyscyplinarnego na zewnątrz. Zarówno zaproszenia jak i wezwania na posiedzenia grup roboczych, a także inna korespondencja dotycząca działalności Zespołu podpisywana jest w sposób nieuprawniony przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pacanowie Pana Edwarda Wojniaka, który nie jest nawet członkiem Zespołu Interdyscyplinarnego.

Procedura Niebieskie Karty prowadzona w sprawie [REDACTED]

W toku przeprowadzonej kontroli ustalono, iż w dniu 29.05.2013 r. do Wójta Gminy Pacanów wpłynęło pismo (zał. Nr 4) informujące o ciężkiej sytuacji bytowej i rodzinnej 70 letniej mieszkanki gminy. Pismo informuje, iż starsza kobieta ma odciętą przez syna wodę, nie może korzystać z łazienki i ubikacji. Wójt Gminy zadekretował pismo na Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pacanowie, który w towarzystwie pracownika socjalnego oraz dzielnicowego udał się do osoby wskazanej w w/w piśmie w dniu 13.06.2013 r. Na okoliczność wizyty w środowisku sporządzony został protokół (zał. Nr 5) podpisany przez wszystkich uczestników interwencji. Podczas wizyty wypełniony został także formularz Niebieska Karta „A” (zał. Nr 6). Sporządzona została on w sposób prawidłowy, a informacje w nim zawarte pokrywają się z tymi zawartymi w piśmie z dnia 29 maja. W związku z powyższym osoby podejmujące interwencję w dniu 13.06.2013 r. miały uzasadnione podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie i musiały wszcząć procedurę Niebieskie Karty. W dniu 20 czerwca 2013 r. spotkała się grupa robocza, powołana przez Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego do prowadzenia procedury w tym indywidualnym przypadku. Podczas spotkania ustalono, że czyn opisany w doniesieniu (...) wyczerpuje znamiona przestępstwa – zmuszanie do określonego zachowania i materiały należy przelać do Prokuratury Rej. w Busku (zał. Nr 7). Zgodnie z postanowieniem grupy roboczej dokumentacja sprawy została przesłana do Prokuratury Rejonowej w Busku-Zdroju pismem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z dnia 25.06.2013 r. znak: OPS.8127W.207.13 (zał. Nr 8). Było to działanie wynikające z § 10.2 Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku w sprawie procedury Niebieskie Karty oraz wzorów formularzy Niebieska Karta, zgodnie z którym w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa akta sprawy przekazywane są organom właściwym do prowadzenia postępowania przygotowawczego. W dniu 30 lipca 2013 r. Prokuratura wydała postanowienie o odmowie wszczęcia dochodzenia wobec braku danych dostatecznie uzasadniających podejrzeń popełnienia przestępstwa (zał. Nr 9). Pozostałe akta sprawy zawierają korespondencję prowadzoną pomiędzy GOPS w Pacanowie, a osobą co do której istnieje podejrzenie, iż może stosować przemoc w rodzinie. Dokumentacja ta dotyczy zasadności i prawidłowości prowadzonych przez Zespół Interdyscyplinarny i Kierownika GOPS działań w tej sprawie.

W wyniku przeprowadzonej kontroli należy stwierdzić, iż żaden z uczestników prowadzonej procedury Niebieskie Karty, Zespół Interdyscyplinarny, jak i jego członkowie, nie przekroczyli swoich uprawnień, a także nie prowadzili postępowania w sposób sprzeczny z obowiązującym prawem.

Warto zwrócić jednak uwagę, iż Zespół Interdyscyplinarny nie przeprowadził w sposób wyczerpujący diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie. Do dnia kontroli nie sporządzono Niebieskiej Karty „C” i „D”, ani nie opracowano planu pomocy, a wszczęta procedura Niebieskie Karty nie została jeszcze zakończona.

W związku z powyższym należy stwierdzić, iż konieczne jest niezwłoczne podjęcie działań mających na celu wyjaśnienie sytuacji [REDAKTOWANE]. Przeprowadzone postępowanie powinno doprowadzić do jak najszybszego opracowania planu pomocy i jego realizacji, zebraniu dowodów potwierdzających stosowanie przemocy w rodzinie, bądź zakończenia procedury w sposób zgodny z § 18 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

VI. Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

1. Zespół Interdyscyplinarny działający w gminie Pacanów został powołany ZARZĄDZENIEM Nr 19/2012 WÓJTA GMINY PACANÓW Z DNIA 13.02.2012 ROKU w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego. Załącznik do Zarządzenia stanowi REGULAMIN PRACY GMINNEGO ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO DS. PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE PACANÓW w którego § 4 pkt. 3 i 4 możliwość tworzenia grup roboczych została ograniczona niezgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie jedynie do członków powołanych w skład Zespołu Interdyscyplinarnego.;
2. Zespół działa w oparciu o UCHWAŁĘ NR XVIII/110/11 RADY GMINY PACANÓW z dnia 25.XI.2011 r. w sprawie powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w gminie Pacanów oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania, która również ogranicza skład grup roboczych jedynie do członków Zespołu Interdyscyplinarnego. Ponadto procedura zwołania grupy roboczej została znacząco wydłużona poprzez konieczność zwołania posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego w celu powołania grupy roboczej.;
3. Z przeprowadzonej analizy dokumentacji wynika, iż Zespół Interdyscyplinarny w okresie objętym kontrolą spotkał się jedynie jeden raz. Jest to niezgodne z terminami określonymi w art. 9a pkt 7 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.;
4. Zespół Interdyscyplinarny w gminie Pacanów oraz powołane przez niego grupy robocze nie realizowały w sposób właściwy procedury Niebieskie Karty. Osobą odpowiedzialną za niewłaściwe funkcjonowanie Zespołu jest zdaniem zespołu kontrolnego jego Przewodniczący, który nie angażuje się w jego prace.;
5. W sprawie [REDAKTOWANE] na podstawie wyników przeprowadzonej kontroli należy stwierdzić, iż żaden z uczestników prowadzonej procedury Niebieskie Karty, Zespół Interdyscyplinarny, jak i jego członkowie, nie przekroczyli swoich uprawnień, a także nie prowadzili postępowania w sposób sprzeczny z obowiązującym prawem.

VII. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z Kierownikiem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pacanowie Panem Edwardem Wojniakiem.



VIII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Zgodnie § 18 Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 3 czerwca 2011 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Dz. U. nr 126 poz. 718) kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów.

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

Gregorz Trapiła
Mieczysław Huczek

Kielce, dn. 4.10 2013 r.

Ze strony kontrolowanej:

GMINA PACANÓW
28-133 Pacanów, ul. Rynek 15
Regon: 291010547
NIP: 655-17-90-515

WÓJT GMINY

mgr Wiesław Skop